

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 18Csp/65/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117206700
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Kvasnicová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2018:3117206700.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou Mgr. Lenkou Kvasnicovou v právnej veci žalobkyne H. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/XX, K., štátnej občianky SR, zastúpenej občianske združenie OPOS, so sídlom A. Hlinku 1084/24A, Trenčianska Teplá, IČO 51147688 proti žalovanému Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO 36234176, zastúpeného Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s. r. o., so sídlom Piaristická 707/25, Trenčín, IČO 47234679, o zaplatenie 2.677,79 eur s príslušenstvom a iné takto

rozhodol:

I. Konanie sa v časti o určenie, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.08.2010 je bezúročná a bez poplatkov, o určenie neplatnosti zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.08.2010 a o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1396,21 eur z a s t a v u j e.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 1281,58 eur, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 eur, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala od žalovaného určenia, že úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.08.2010 je bezúročná a bez poplatkov, určenia, že úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.08.2010 je neplatná, zaplatenia sumy vo výške 2.677,79 eur, zaplatenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 500 eur a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnila tým, že ako spotrebiteľ má na určení neplatnosti právneho úkonu právny záujem. Jej nároky sú odôvodnené aj s cieľom európskych smerníc na ochranu spotrebiteľa, ktorým zmyslom je dosiahnuť stav, aby nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách spotrebiteľov nezaväzovali. Pokiaľ ide o nahliadavý právny záujem, poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo 1/2009. Poznamenala, že vzhľadom na svoju finančnú tieseň uzatvorila so žalovaným spotrebiteľskú úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.08.2010 (karta bola vydaná v roku 2012), na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 1.200 eur. Zmluvu nepripravovala spolu so žalovaným, táto bola už vopred naformulovaná. Keďže v bankách narazila na prekážky pri poskytnutí úveru, bola nútená požičať si finančné prostriedky na uspokojovanie každodenných potrieb v nebankových inštitúciách a v dobrej vôli si požičala peniaze od žalovaného. Dodala, že poskytnutý úver vo výške 1.200 eur zaplatila sumou 3.877,79 eur. Zdôraznila, že je nepredstaviteľné, aby úverová zmluva a všeobecné obchodné podmienky obsahovali neprijateľné zmluvné podmienky. Je povinnosťou členských štátov EÚ a ich orgánov, aby naplnili cieľ čl. 6 ods. 1 smernice a zabezpečili ratio legis smernice, aby nekalé podmienky spotrebiteľov nezaväzovali,

to osobitne platí, ak zmluva obsahuje značné množstvo neprijateľných zmluvných podmienok a ich existencia nie je pre spotrebiteľa možná a účelná. V tomto prípade je povolaným orgánom štátu súd, ktorý prihliadne na eurokonformný výklad európskeho spotrebiteľského práva. Navyiac výklad v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv musí byť vždy v prospech spotrebiteľa. Pri hodnotení neprijateľnosti zmluvných podmienok v zmluve o úvere musí súd prihliadnuť najmä na okolnosť, že podmienky predformuloval žalovaný, ktorý má povinnosť odbornej starostlivosti a tiež na okolnosť, že spotrebiteľ bol vo finančnej tiesni. Je presvedčená, že je to práve žalovaný, ktorý by mal postupovať s odbornou starostlivosťou a v súlade s dobrými mravmi a mal by na trhu ustáliť hranicu, pokiaľ ide o čestné podmienky a ich používanie v spotrebiteľských zmluvách. Žalovaný postupoval bez odbornej starostlivosti a v rozpore s dobrými mravmi. Spotrebiteľské práva boli porušené najmä tým, že žalovaný použil v zmluve neprijateľné zmluvné podmienky. Ide o nečitateľné zmluvné podmienky. Len drobné písmo má za následok, že musela použiť optickú pomôcku, aby sa oboznámila s obsahom zmluvy, prekračuje mieru únosnosti, slušnosti, ohľaduplnosti a úmyslom žalovaného bolo odradiť spotrebiteľa, aby sa riadne oboznámil s jej cieľom využívajúc jeho slabšieho postavenia. Poukázala aj na absenciu náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého musí zmluva obsahovať aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Pokiaľ rozlíšenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a iné poplatky absentuje, posudzuje sa spotrebiteľský úver ako bezúročný a bez poplatkov. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Okresného súdu Žilina sp. zn. 14C/47/2015, Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C/233/2014, rozhodnutie Krajského súdu

-3-

18Csp/65/2017

v Banskej bystrici sp. zn. 15Co/203/2015, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/397/2013 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/502/2014. Žalobkyňa ďalej uviedla, že žalovaný pri uzatváraní predmetnej spotrebiteľskej zmluvy sa dopustil nekalej obchodnej praktiky o cene poskytnutej pôžičky. Je zrejmé, že nebola správne informovaná pred uzavretím zmluvy o RPMN. Uvedené bolo aj v rozpore s § 4 zákona č. 129/2010 Z. z., v ktorom je zakotvená povinnosť žalovaného poskytnúť presné informácie o spotrebiteľskom úvere, aby si spotrebiteľ mohol tieto údaje porovnať a rozhodnúť sa, či vstúpi do úverového vzťahu so žalovaným. Poznamenala, že žalovaný vo všeobecných obchodných podmienkach dojednal podmienku, že ak sa klient oneskorí so splácaním úveru, je spoločnosť oprávnená požadovať, aby klientovi vykonával platca jeho mzdy mesačnú zrážku zo mzdy vo výške dvojnásobku pravidelnej mesačnej splátky stanovenej v úverovej zmluve, maximálne však vo výške, ktorú pripúšťajú platné právne predpisy, a to až do uhradenia dlžných splátok úveru. Súčasne ak si klient po uhradení dlžných splátok formou zrážok zo mzdy nebude riadne a včas plniť svoje záväzky, mení sa splátkový kalendár úveru, a to tak, že od okamihu, kedy neplní svoje záväzky riadne a včas, sa klient zaväzuje úver splácať v splátkach vo výške každej splátky rovnajúcej sa dvojnásobku pravidelnej splátky, a to naďalej v termínoch splatnosti dohodnutých v úverovej zmluve s tým, že počet zostávajúcich splátok úveru sa tým zníži na polovicu. Zrážky zo mzdy zvlášť na plnenia z nekalých podmienok citlivo zasiahnu do sociálnej sféry spotrebiteľa a jeho rodiny, a preto sú akceptovateľné iba zrážky zo mzdy v exekúcii, v rámci ktorej súd dohliadne na neprimeranosť. Je absolútne neprípustné, aby si žalovaný vyhradil právo dvojnásobných splátok, čím môže v istých situáciách vážne ohroziť rodiny s dopadom na vyživované osoby. Podstatnou skutočnosťou je, že ustanovenie úverovej zmluvy s poukazom na úverové podmienky nie je možné považovať za dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá bez osobitného vyjadrenia je neprijateľná. Do pozornosti dala rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/554/2013. Žalobkyňa ďalej uviedla, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Výnimkou sú len podmienky dojednané individuálne. V danom prípade bola zmluva o úvere uzavretá ako formulárový typ zmluvy a v bode 58 jej bolo vnútené uzavretie poisťovnej zmluvy. Žalovaný teda do zmluvy, ktorú uzavrieť chcel, zahrnul aj ďalší typ zmluvy, a to poisťovnú zmluvu. Text ustanovenia je vyhotovený drobným písmom, vytlačenom v zmluvnom formulári ako bod, ktorý je ďalším zmluvným dojednaním primárnej zmluvy o úvere. Uvedené ustanovenie jej neumožňovalo uzavrieť zmluvu o úvere bez toho, aby súčasne nebola prejavená samostatne vôľa k uzavretiu zmluvy o poistení, vzhľadom na strojovo vyplnené okienko (x) v rubrike 58, nie ručným písmom. Zmluvné dojednanie nebolo obsiahnuté v zmluve ani ako alternatíva umožňujúca spotrebiteľovi výber, či si želá alebo nie uzavrieť zmluvu o poistení. Na uvedené nemá vplyv vyplnenie rubriky už uvedeným spôsobom, keďže sa jednalo o formulárovú zmluvu, do ktorej bolo zahrnuté poistenie s predtlačným textom vyplňaným žalovaným. Ide teda o jednostranný prejav vôle žalovaného. Takéto zmluvné dojednanie je v rozpore s ochranou dobrej viery a rozumného očakávania

spotrebiteľa, teda toho subjektu, ktorému bol právny úkon určený. Vnuje spotrebiteľovi určité správanie, konanie, pričom zvyhodňuje poskytovateľa služby ako príjemcu plnenia, čím je spôsobená nerovnováha zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Nevyvážený záujem v neprospech spotrebiteľa spočíva v tom, že bez samostatného prejavu vôle mohol dodávateľ s úspechom dovodzovať prijatie návrhu

-4-

18Csp/65/2017

na uzavretie ďalšej zmluvy, a to zmluvy poisťnej. Vzhľadom na uvedenú neprijateľnú zmluvnú podmienku je následkom neplatnosť zmluvného dojednania o uzavretí poisťnej zmluvy. Zdôraznila, že vzhľadom na uvedené vystavil ju žalovaný hrubo nemorálnym a zneužívajúcim zmluvným podmienkam, ktoré zakladajú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Samotná zmluva o úvere už len v kontexte uvedených neprijateľných a nekalých podmienok svojim obsahom ako aj účelom jednak odporuje zákonu a zákon obchádza a ako celok sa prieči dobrým mravom a tak je neplatná od počiatku. Tiež dodala, že na veci má naliehavý právny záujem. Jej žaloba je vhodný procesný nástroj ochrany jej práva, ktorou sa má dosiahnuť odstránenie spornosti práva a vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu. Bez určenia, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, je jej právo ohrozené. Žiadala vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 2.677,79 eur, keďže poskytnutý úver predstavoval sumu 1.200 eur, avšak ona uhradila sumu 3.877,79 eur. Poukázala, že osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Preto žiadala aj o primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 eur. Upresnila, že úver jej bol poskytnutý na základe ustanovenia zmluvy, ktoré odkazuje na všeobecné obchodné podmienky. Po tom, ako doplatila úver, ktorý jej bol poskytnutý žalovaným na nákup tovaru, jej žalovaný zaslal kreditnú kartu, ku ktorej bol priložený sprievodný list a v ňom jej oznamoval, že môže čerpať peňažné prostriedky vo výške 1.200 eur. Žalovaný do momentu podania žaloby neustále od nej pýtal plnenia formou SMS správ alebo telefonátov. Akékoľvek nároky si prestal uplatňovať až podaním žaloby.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a túto žiadal zamietnuť. Uviedol, že predmetná úverová zmluva bola uzatvorená z iniciatívy žalobkyne, on uzatvorenie zmluvy žalobkyňu žiadnym spôsobom nevnucoval. Bolo povinnosťou žalobkyne zmluvu si riadne a dôsledne prečítať a následne až po dôslednom porozumení všetkým ustanoveniam ju podpísať. Ochrana spotrebiteľov sa nemôže dostať až do rozsahu, že oslobodí spotrebiteľa od čítania zmluvy a následne, keď dôjde k uplatňovaniu jednotlivých zmluvných ustanovení sa začne spotrebiteľ brániť tým, že si ju neprečítal a neporozumel jej. Je nanajvyš nedôvodné po 7 rokoch od uzatvorenia úverovej zmluvy namietat, že zmluva nebola individuálne dojednaná a klient si ju nevedel z dôvodu veľkosti písma prečítať. Pokiaľ ide o veľkosť písma v úverovej zmluve, zastáva názor, že pre bežných užívateľov bez poškodenia zraku sú tak úverová zmluva ako aj úverové zmluvné podmienky štandardne čitateľné, bez použitia akéhokoľvek zväčšovacieho zariadenia. Poukázal na skutočnosť, že veľkosť písma začalo upravovať až nariadenie vlády 141/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Toto nariadenie bolo schválené dňa 28.05.2014 pričom účinnosť nastala až od 01.01.2015. Hodnota RPMN je v úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX vyčíslená presne a to vo výške 35,1%. Nakoľko v prípade Y. ide o revolvingový úver, výšku RPMN nie je možné pri revolvingovom úvere určiť, pretože sa úver čerpá a dopĺňa a tak sa menia údaje relevantné pre výpočet RPMN, čo potvrdil aj Krajský súd v Prešove vo svojom rozsudku z 27. januára 2011, sp. zn. 6Co 95/2010. V prípade úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX vzhľadom na charakter revolvingového úveru zastáva názor, že pri

-5-

18Csp/65/2017

danom type úveru nie je možné stanoviť splátkový kalendár s rozkladom splátok vopred, nakoľko klient má stanovený úverový rámec a je len na jeho rozhodnutí koľko z neho mesačne na svoju spotrebu vyčerpá. Okrem toho žalobca je každý mesiac informovaný o výške dlžnej sumy, o výške aktuálnej sumy na čerpanie, o týždennom limite a podobne. Obdobný názor pokiaľ ide o nevyhnutnosť rozkladu splátok zaujal vo svojom Rozsudku zo dňa 09.11.2016 aj Súdny dvor EÚ vo veci C-42/15. K dohode o zrážkach zo mzdy uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy je bežným mechanizmom na zabezpečovanie záväzkov, typicky využívaným najmä v bankovom sektore pri zabezpečovaní peňažných záväzkov z úverov a pôžičiek. Zákonná úprava špecifikovaná v ustanovení § 551 Občianskeho zákonníka aprubuje uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy už pri vzniku záväzku a nie až pri vzniku dlhu. Zákon vyžaduje na platnosť dohody o zrážkach zo mzdy len dve podmienky, a to písomnú formu a skutočnosť, že zrážky

zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Uvedené ustanovenie neobsahuje žiadne ďalšie podmienky, ktorých nesplnenie by malo za následok neplatnosť takejto dohody. Ponecháva účastníkom zmluvného vzťahu voľnosť pokiaľ ide o obsahovú stránku dohody a taktiež aj formu v tom zmysle, že dohoda o zrážkach zo mzdy môže byť vo forme samostatnej dohody alebo môže byť aj súčasťou iného (hlavného) právneho vzťahu ako forma určitého zabezpečovacieho inštitútu (tzv. akcesorický vzťah). V prípade žalovanej úverovej zmluvy k realizácii zrážok zo mzdy vôbec nedošlo a úverová zmluva je od roku 2015 ukončená. Ďalšou dôležitou skutočnosťou, ktorú žalobkyňa vo svojej žalobe nepreukázala, je naliehavý právny záujem na požadovanom určení dohody o zrážkach zo mzdy za neplatnú. Existenciu naliehavého právneho záujmu musí v konaní preukazovať žalobca, pričom naliehavý právny záujem musí existovať a byť preukázaný nielen v čase začatia konania, ale aj v čase, keď bol rozsudok vyhlásený. Nedostatok naliehavého právneho záujmu je dôvodom k zamietnutiu žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal vecou v jej merite. V tejto súvislosti dal do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 112/2004. Nakoľko je úverová zmluva c. XXXXXXXXXX od roku 2015 ukončená a doplatená a k žiadnym zrážkam zo mzdy v danom prípade nedošlo a už ani nedôjde, žalovaný nepovažuje naliehavý právny záujem žalobkyne na určení neplatnosti takejto dohody o zrážkach zo mzdy ako aj celej úverovej zmluvy za preukázaný. K vydaniu bezdôvodného obohatenia žalovaný uviedol, že jeho podstatou je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Bezdôvodné obohatenie je právny inštitút, ktorý vznik obohatenia viaže na to, že na takéto obohatenie nie je právny dôvod, žiadna zmluva resp. dohoda alebo zákonné ustanovenie, čiže ide o obohatenie neoprávnené. Záväzkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikne len za splnenia zákonných predpokladov, ktorými sú získanie bezdôvodného obohatenia na strane určitej osoby (obohateného), protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, majetková ujma, ktorá postihuje inú určitú osobu (postihnutého) a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia určitou osobou a majetkovou ujmom inej určitej osoby. Splnenie týchto predpokladov musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané, (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 117/2011). Je presvedčený, že z jeho strany nedošlo a ani nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu, keďže prijímal platby (splátky úveru) žalobkyne oprávnené, a to na základe platne uzavretej úverovej zmluvy a v súlade s riadne dohodnutými zmluvnými podmienkami. Žalobkyňa teda uhrádzala jednotlivé mesačné

-6-

18Csp/65/2017

splátky na základe platne uzatvorenej úverovej zmluvy. Zdôraznil, že v danom prípade nie sú splnené zákonné predpoklady vydania bezdôvodného obohatenia, a to:

a) získanie bezdôvodného obohatenia na jeho strane - prijatím splátok uhrádzaných žalobkyňou len rešpektoval a dodržiaval zmluvný vzťah založený úverovou zmluvou, keď prijímal plnenie, na ktoré mal v zmysle úverovej zmluvy riadny nárok.

b) protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia - prijímal platby žalobkyne oprávnené a v súlade so zákonom, a to na základe platne uzavretej úverovej zmluvy a v súlade s riadne dohodnutými zmluvnými podmienkami

c) majetková ujma, ktorá postihuje žalobkyňu - riadnym plnením splátok nemohla vzniknúť žiadna majetková ujma, nakoľko žalobkyňa sa podpísaním úverovej zmluvy slobodne zaviazala k povinnosti platiť mu mesačné splátky úveru

d) príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia a majetkovou ujmom žalobkyne - nakoľko nedošlo k protiprávnemu získaniu bezdôvodného obohatenia ani k majetkovej ujme na strane žalobcu, uvedený predpoklad nemôže byť naplnený.

Pre záver o dôvodnosti uplatňovaného nároku titulom bezdôvodného obohatenia je potrebné, aby žalobkyňa preukázala, že medzi nimi právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikol, t. j. aby preukázala, že bezdôvodné obohatenie získal, že jej vznikla majetková ujma ako aj príčinnú súvislosť medzi získaním bezdôvodného obohatenia a vznikom majetkovej ujmy. Na základe vyššie uvedených argumentov je zrejmé, že žalobkyňa uvedené skutočnosti nepreukázala. Aj samotnú výšku bezdôvodného obohatenia považuje za nedôvodnú a nepreukázanú. Z interného systému žalovaného vyplýva, že žalobkyňa na základe úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX vyčerpala súhrne finančné prostriedky vo výške 2.600 eur, pričom uhradila súhrne sumu 3.881,58 eur. Z uvedeného vyplýva preplátok istiny 1.281,58 eur a nie žalobkyňou prezentovaný 2.677,79 eur. Podotkol, že základným predpokladom na úspešné uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je okrem preukázania ujmy aj preukázanie, že svojim konaním porušil súčasne kumulatívne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu. Žalobkyňa v podanej žalobe

však nepreukázala, ktoré konkrétne ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa a ktoré konkrétne ustanovenia osobitného právneho predpisu svojim konaním porušil. Ako vyplýva zo samotného pojmu inštitútu finančného zadosťučinenia, ide o zadosťučinenie, ktorého účelom je reparovať ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Právo na primerané finančné zadosťučinenie je závislé od úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi osobou - spotrebiteľom, ktorej porušením práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa bola privedená určitá ujma. V danom prípade má za to, že tieto skutočnosti neboli preukázané, keď žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno a súdu hodnoverným a presvedčivým spôsobom nepreukázal úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, ani že jej v súvislosti s porušením práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi vznikla určitá ujma a ani, že táto ujma vznikla vo výške 500 eur.

3. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa žalobkyňa dostavila prostredníctvom svojho zástupcu. Žalovaný sa nedostavil, pričom predvoanie mal riadne a včas doručené. Svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Súd preto prejednal vec v neprítomnosti žalovaného, pričom prihliadol na obsah spisu.

-7-

18Csp/65/2017

4. Žalobkyňa na pojednávaní dňa 16.08.2018 zobrala žalobu v časti o určenie, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.08.2010 je bezúročná a bez poplatkov, o určenie neplatnosti zmluvy o úvere č. XX.XXXXXXXXX1 zo dňa 12.08.2010 a o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1396,21 eur späť a žiadala konanie v tejto časti zastaviť. Súd preto v súlade s § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) konanie v navrhovanej časti zastavil.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, úverových zmluvných podmienok, prehľadu čerpania peňažných prostriedkov, prehľadu splácania peňažných prostriedkov a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Žalobkyňa dňa 12.08.2010 uzavrela so žalovaným úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobkyňi úver na nákup tovaru vo výške 140 eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť v 12 mesačných splátkach po 12,83 eur vždy k 25. dňu v mesiaci. Úroková sadzba bola dojednaná vo výške 30,12 % ročne, RPMN vo výške 35,1 % a priemerná RPMN vo výške 51,49 %. Celková čiastka splatná spotrebiteľom bola stanovená vo výške 153,96 eur. Dátum splatnosti prvej splátky bol určený na deň 12.09.2010 a dátum konečnej splatnosti na deň 25.08.2011. Celkové náklady spotrebiteľ predstavovali sumu 23,96 eur. Súčasťou zmluvy bolo aj vyhlásenie, že spoločnosť a klient podpísi tejto zmluvy zároveň uzatvárajú a) zmluvu o revolvingovom úvere I, b) zmluvu o revolvingovom úvere II, na základe ktorých je klient oprávnený čerpať úver prostredníctvom platobnej karty, c) záväzkový vzťah z právneho dôvodu VIČ podľa Hlavy 14 ÚP, d) dohodu o zrážkach zo mzdy, to všetko v rozsahu uvedenom pred textom úverových podmienok a v ÚP.

7. Podľa Hlavy 8 Úverových podmienok sa zmluvné strany popri úverovej zmluve dohodli aj na uzavretí zmluvy o revolvingovom úvere I, ktorý je klient oprávnený čerpať opakovane prostredníctvom úverovej karty. Úverový rámec si dohodli vo výške 497,91 eur. Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú, pričom klient bol povinný vyčerpané peňažné prostriedky splácať mesačne vždy k 20. dňu v mesiaci vo výške 4 % z výšky dohodnutého úverového rámca. Úverové podmienky obsahovali aj príkladný výpočet RPMN vo výške 37,19 % za predpokladu, že klient vyčerpá celý poskytnutý úverový rámec jedným čerpaním vo výške 497,91 eur, pri úrokovej sadzbe 2,21 % mesačne, poplatku za vedenie úverového účtu vo výške 1,49 eur a celkovej splatnosti v 42 mesiacoch. Celkové náklady spotrebiteľ by tak predstavovali sumu 333,39 eur. Podľa Hlavy 11 Úverových podmienok sa zmluvné strany popri úverovej zmluve dohodli aj na uzavretí zmluvy o revolvingovom úvere II, ktorý je klient oprávnený čerpať opakovane prostredníctvom kreditnej karty. Úverový rámec si dohodli vo výške 497,91 eur. Klient bol povinný vyčerpané peňažné prostriedky splácať mesačne vždy k 20. dňu v mesiaci vo výške stanovenej ako percentuálna časť nesplatennej dlžnej čiastky. Úverové podmienky obsahovali aj príkladný výpočet RPMN vo výške 38,65 % za predpokladu, že klient vyčerpá celý poskytnutý úverový rámec jedným čerpaním vo výške 497,91

eur, pri úrokovej sadzbe 2,19 % mesačne, poplatku za vedenie úverového účtu vo výške 1,49 eur a celkovej splatnosti v 90 mesiacoch. Celkové náklady spotrebiteľ by tak predstavovali sumu 720,57 eur.

-8-

18Csp/65/2017

8. Z prehľadu vyčerpaných peňažných prostriedkov žalovanou vyplýva, že táto celkom vyčerpala sumu 2.600 eur. Z prehľadu splatených peňažných prostriedkov žalovanou vyplýva, že táto celkom splatila sumu 3.881,58 eur.

9. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

10. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

12. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak

a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti,

b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

13. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

14. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba podaná žalobkyňou je dôvodná. Žalobkyňa sa po čiastočnom späťvzátí žaloby domáhala vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo preplatením poskytnutého úveru. Pre

-9-

18Csp/65/2017

posúdenie dôvodnosti podanej žaloby súd preskúmal predloženú zmluvu a dospel k záveru, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko ide o taký typ zmluvy, ktorej obsah spotrebiteľ nemohol podstatným spôsobom ovplyvniť, pretože táto bola už vopred pripravená, predtlačená. Dodávateľom v tomto prípade je žalovaný, ktorý pri uzatváraní zmluvy vykonával svoju podnikateľskú činnosť a spotrebiteľom je žalobkyňa, ktorá pri uzatváraní zmluvy nevykonávala žiadnu obchodnú alebo inú činnosť. Žalovaný na základne úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.08.2010 poskytol žalobkyni úver na kúpu tovaru.

Súčasťou zmluvy bolo aj dojednanie, že podpisom tejto úverovej zmluvy strany uzatvárajú aj zmluvu o revolvingovom úvere I, zmluvu o revolvingovom úvere II a iné, ktoré sú bližšie upravené v úverových podmienkach. Je potrebné uviesť, že toto zmluvné dojednanie bolo do zmluvy zakomponované bez možnosti výberu spotrebiteľom, t. j. žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala možnosť vyjadriť svoju vôľu, či má alebo nemá záujem na uzatvorení týchto ostatných zmlúv. Možno povedať, že uzatvorenie zmlúv bolo žalobkyni nanútené, keď bez akceptovania tohto zmluvného ustanovenia by jej nebol poskytnutý úver, o ktorý pôvodne prejavila záujem. Navyše bližšie podmienky toho ktorého revolvingového úveru nie sú ani obsiahnuté v samotnej zmluve, ale v úverových podmienkach, pričom aj ustanovenia úverových podmienok týkajúcich sa týchto revolvingových zmlúv absolútne nekorešponujú so skutočnosťou, keď podľa ustanovení úverových podmienok mal byť žalobkyni poskytnutý revolvingový úver v oboch prípadoch vo výške 497,91 eur, pričom reálne podľa vyjadrenia žalobkyne, ktoré žalovaný nijak nerozporoval, jej bol poskytnutý úverový rámec vo výške 1.200 eur. V neprospech žalovaného je aj skutočnosť, že zmluvné dojednanie o uzavretí ďalších zmlúv je v zmluve uvedené podstatne menším písmom, ako text samotnej zmluvy, čo navodzuje dojem, že žalovaný nemal skutočný záujem na tom, aby sa žalobkyňa ako spotrebiteľka náležite oboznámila s obsahom uzatvárajanej zmluvy. Vzhľadom na uvedené súd považuje dojednanie o uzavretí ďalších zmlúv za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky spôsobuje jej neplatnosť, z ktorej nemožno priznať plnenie. Okrem toho súd uvedené konanie žalovaného považuje za hrubo rozporné s dobrými mravmi, keď pri uzatváraní želaného právneho úkonu podsúva spotrebiteľom aj výslovne neželané produkty, ktoré môžu mať podstatný vplyv na ekonomické správanie sa spotrebiteľa, čím je naplnená aj skutková podstata nekalej obchodnej praktiky v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa. Už samotný rozpor zmluvného dojednanie s dobrými mravmi spôsobuje jeho neplatnosť.

15. Vzhľadom ku skutočnosti, že súd vyhodnotil zmluvu o revolvingovom úvere za neplatnú, zaoberal sa otázkou, či v dôsledku plnenia z neplatného právneho úkonu došlo ku vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Ako vyplýva z prehľadov čerpania a splácania žalovanou, ktoré predložil žalovaný, žalovaná vyčerpala celkom sumu 2.600 eur. Vrátila však sumu 3.881,58 eur, keďže jej bolo poskytnuté plnenie vo výške 2.600 eur, bola povinná vrátiť len túto sumu. Pokiaľ vrátila celkovo 3.881,58 eur, v prevyšujúcej časti možno konštatovať bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobkyne. Súd preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.281,58 eur, ktorá suma predstavuje rozdiel medzi poskytnutým plnením a skutočne vráteným plnením. Žalovaný sa v tomto smere bránil tým, že nie sú splnené zákonné podmienky pre vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd má však za to, že všetky zákonom predpísané podmienky pre vznik

-10-

18Csp/65/2017

bezdôvodného obohatenia boli splnené, keď zmluvu o revolvingovom úvere vyhodnotil ako neplatnú, pričom na základe tejto zmluvy bolo poskytnuté plnenie žalobkyni vo výške 2.600 eur, ktoré žalobkyňa vrátila žalovanému vo vyššej miere, ako bola povinná.

16. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Žalobkyňa si v konaní uplatnila aj nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Súd preskúmal jej nárok aj v tejto časti a dospel k záveru, že je dôvodný. Predpokladmi pre priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. V danej veci žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie jej práva zo strany žalovaného, keď po tom ako súd vyhodnotil zmluvu o revolvingovom úvere za neplatnú, uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.281,58 eur, ktorým sa

žalovaný na úkor žalobkyne obohatil, keď požadoval od žalovanej zaplataenie plnenia, ktoré mu už nepatriilo. Včlenením zmluvy o revolvingovom úvere do iného právneho úkonu bez možnosti jej vylúčenia sa žalovaný jednak dopustil nekalej obchodnej praktiky, čím porušil ustanovenie § 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa a jednal porušil aj ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka, čím bola splnený i druhý zákonný predpoklad pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Výška primerané finančného zadosťučinenie závisí od úvahy súd. Súd má za to, že celkové správanie žalovaného, ktorý nedovoleným spôsobom nanútil žalobkyňi iný právny úkon pod rúškom právneho úkonu, o ktorý mala žalobkyňa záujem a neustále sa od žalobkyne domáhal plnenia, ktoré už v miere nie zanedbateľnej presahovalo poskytnuté plnenie, pričom od tohto konania upustil až po podaní žaloby, spôsobilo nemajetkovú ujmu žalobkyňi tým, že sa dostala do stavu právnej neistoty a vzniknutú situáciu bola nútená riešiť podaním žaloby na súd. Súd preto výšku finančného zadosťučinenia v sume 500 eur považuje za primeranú k vyššie uvedeným okolnostiam, a preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 500 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia.

18. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo.

-11-

18Csp/65/2017

19. Podľa § 265 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

20. V predmetnej veci mala každá strana úspech čiastočný (žalobkyňa nemala úspech v časti, v ktorej zobrala žalobu späť, teda úspech možno pričítať žalovanému. Vo zvyšku bola žalobkyňa úspešná). Keďže pomer úspechu a neúspechu oboch strán je približne rovnaký, rozhodol súd tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

21. Lehotu na splnenie povinnosti, 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, určil súd podľa § 232 ods. 3 CSP s tým, že takto stanovenú lehotu považuje za primeranú vzhľadom na výšku plnenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Trenčíne, pokiaľ sa tohoto práva po vyhlásení rozsudku účastníci výslovne nevzdali.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 132 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.